

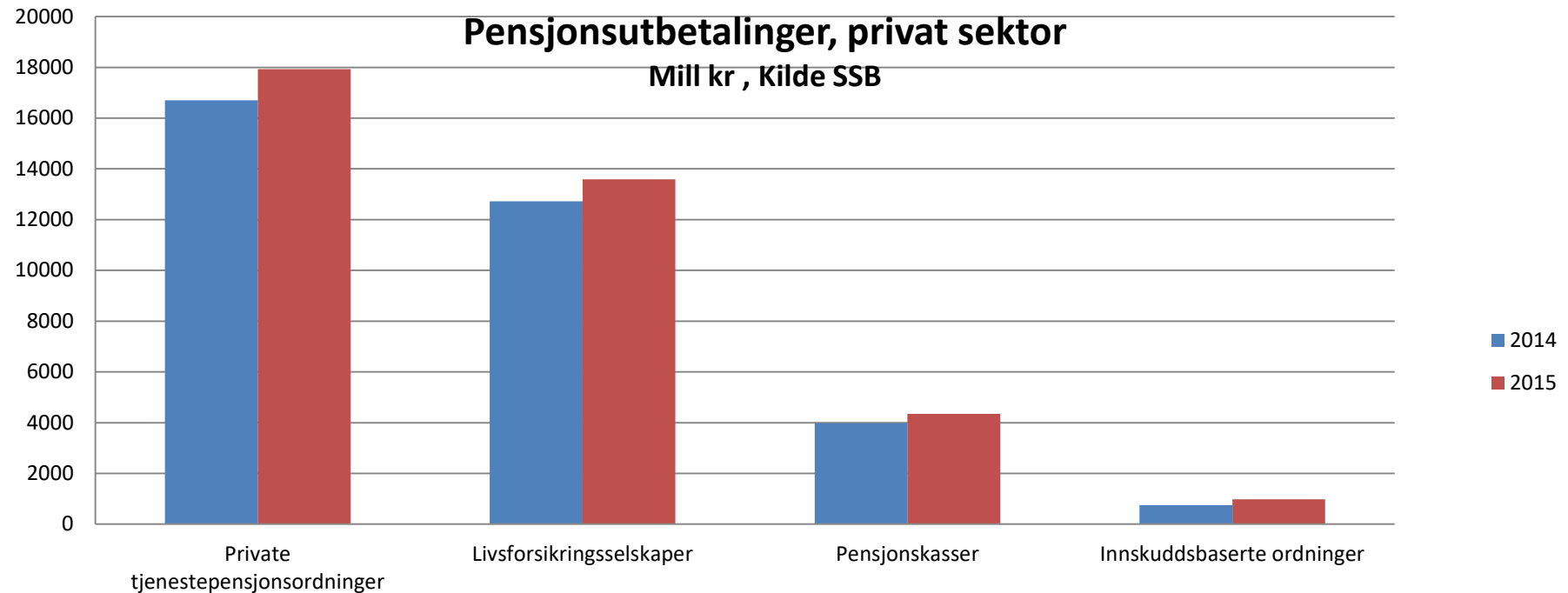

Nye muligheter for fripolisene?

Kommentar til finansdepartementets utredning

Eystein Gjelsvik

Nesten all løpende pensjon utbetales fra ytelsesordninger som har vært utsatt for grov markedssvikt

LO mener staten må bidra til å løse fripolisefloken

Livelskapene toer sine hender. Sannheten er at mens overskuddene forsvant, har de vært opptatt av å redde sitt eget skinn. Svarteper er havnet hos pensjonister og arbeidstagere. Foto: Javad Parsa

Fordømte fripoliser – nå må staten rydde opp

Staten har medansvar for at store deler av tjenestepensjonene – fripolisene – mister sin reelle verdi.

Eystein Gjelsvik

Publisert: 18.05.2018 – 20:55 Oppdatert: 18.05.2018 – 20:55

Eystein Gjelsvik, LO-økonom og medlem av Banklovkommisjonen

Vi benytter cookies på DN.no til analyseformål, tilpasning av innhold og annonser og for å videreutvikle våre tjenester. Les mer her.

Mulig å komme ut av fripolisefella?
Embetsverket/Arbeidsgruppen har
i liten grad tenkt nytt

«Fripolisene og regelverket for forvaltning har vært en tilsynsmessig, politisk og bransjemessig fallitt» Leser, Dn 19/09/18

Klasseskille i pensjoner

Dagens Næringsliv skriver i sin underleder 11. september at populære «seniorlån» fører til at det blir bare smuler av boligverdien igjen til arvingene, og at man i verste fall risikerer et klasseskille mellom norske arvinger. Akkurat det er vel ikke det verste.

På grunn av et klasseskille i pensjonssystemet er disse lånene for pensjon å regne for dem som i utgangspunktet har en dårlig pensjon.

Da jeg som 23-åring i 1978 startet i et firma som hadde ytelsespensjon, trodde jeg at jeg hadde havnet i pensjonsadelen. Jeg har skiftet jobb to ganger etter min første jobb og ble

sittende igjen med to fripoliser. Dagens Næringsliv har jo tidligere skrevet om det store pensjonsranet av oss fripolitseiere. I tillegg var jeg så uheldig å plassere polisene i Silver, som ble satt under administrasjon.

Pensjonen fra disse polisene er halvparten av hva den burde og skulle ha vært.

Det ser ut til at Finanstilsynet er mer opptatt av å sikre finansinstitusjonene enn kundene.

Min konklusjon er at fripolisene og regelverket for forvaltning har vært en tilsynsmessig, politisk og bransjemessig fallitt. Og dagens nye pensjonssystem trenger fortsatt store forbedringer for å unngå et klasseskille mellom norske pensjonister - det er langt verre enn et

klasseskille mellom norske arvinger.

Gunnar Hauge

For enkelt om frihandel

I sin kronikk i DN 1. september fant Victor D. Norman det betimelig å minne oss om at fri verdenshandel har gitt økt levestandard.

Han preker til menigheten når han gir DN's lesere en innføring i 1980-talls pensum i makroøkonomi om komparative fordeler. De fleste lesere gjespet vel og bladde videre. Men dette er for enkelt. Siden 1980-tallet er dette bildet utfordret av minst tre nye

Regulering av fripolisekapitalen

- Samlet fripolisekapital tilsvarer i dag en fjerdedels statsbudsjett
- Avkastninga på fripolisekapitalen vil ha stor betydning for svært mange personers framtidige pensjonsvilkår
- Dagens regime tvinger selskapene til å investere i pengemarkedet, med lav avkastning
- Dette utgjør et stort pensjonstap for den enkelte, men også et stort samfunnsøkonomisk tap

Innspillet fra fagbevegelsen og pensjonistforbundet

Jon M. Hippe og Pål Lillevold

Ikke som forventet Fripoliseproblemet i det norske pensjonssystemet

Tre modeller for å tenke rundt fripoliseproblemet

- Modell 1: Bedre rammebetingelser for leverandørene
- Modell 2: Kollektiv forvaltningsstrategi – Norsk fripolise AS
- Modell 3: Statlig medvirkning og garantier – “oppsatte rettigheter”

Arbeidsgruppe om garanterte produkter: «Vi tar et par runder i komplikatoren»

- Arbeidsgruppen holder seg til sin regelverkstradisjon, drøfter bare mulige endringer i eksisterende regelverk for fondsoppbygning, overskuddsdeling og kapitalbuffere (Modell 1)
- Modell 2 og 3 som innebærer reelle muligheter for å tilføre økt avkastning og nye former for risikodeling defineres ut av mandatet

Forslag A

«Arbeidsgruppen mener at en mulighet for at leverandørene betaler et bidrag fra egenkapitalen til fripolisekapitalen i forbindelse med konvertering til investeringsvalg, kan gi kundene en klar fordel ut over hva som allerede følger av gjeldende regelverk.»

Kan forslaget om en nistepakke ved konvertering til investeringsvalg (Forslag A) bidra til å realisere Norsk Fripolise A/S?

Modell 2: Norsk Fripolise AS

- Tar utgangspunkt i modell 1 – ambisjonen er å sikre et styringsystem som realiserer gevinst
- Etablere et eget selskap med formål utelukkende å forvalte fripoliser. “Run off” – avvikles når det ene formålet er ivaretatt
- Selskapet får konsesjon som livselskap eventuelt etableres som særlovselskap. Forvaltere av fripoliser i dag inviteres inn.
- Selskapet kan underlegges egne kapitalkrav, feks som pensjonskasser i dag. Dette kan forbeholdes Norsk Fripolise. Også særlig produktkrav kan tilpasses (overskuddsdeling m.m.)

Politikkens ansvar

- Skal fripolisene seile sin egen sjø, eller skal politikken bidra til å rette opp de store tapene som er påført pensjonistene, mest pga. markedssvikt men også reguleringssvikt ?
- Utredningen fra FAFO og Aktuarene: Ikke realitetsbehandlet, synd.
- Hvis det ikke anses som politisk ønskelig å bidra til hjelpe fripoliseinnehaverne ut av knipa de uforskyldt har havnet i, er det mer realt å si det rett ut
- Runden i komplikatoren har likevel ført til et forslag som det kan bygges videre på, dersom en er villig til å bidra med regelverk som kan sikre en kollektiv forvaltning. Hvis en får med tilstrekkelig kapital kan det gi en forholdsvis trygg forvaltning som kundene kan velge mot å si fra seg en garanti, eller ta en modifisert garanti. Større oppside mot noe større risiko
- Forslaget slik det nå foreligger, er avhengig av selskapenes velvilje. Det må nok mere til